

اورنبورغ
وباشقه شهرلرگه
بلا تفریق
سنه ۴ بهاسی صوم تین
پارم سنه لگی ۲
اوچ آیله ۱ ۲۰
بر آیله ۵۰
چیت مملکتلرگه
سنه ۶ بهاسی صوم
پارم سنه لگی ۳ صوم
اورنبورغ ژورنال
« دین و معیشت »
تیلیفون نور ۲۸۶
بره ملام ۱۲ تین

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیم وصلوات ومساجد ینکر فیها اسم الله
کثیرا ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

دیگر و معیشت

زمان تاعسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه
دوامی ۹ نچی سنه
هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

یبارلیگان یازولرنی
اوز غارنورگه اداره
اختیارلیدر. باصلمغان
یازولر کیر و قایتارلماز.
مارقه سز خطلر قبول
ایدلمی آدرس آلاماشتره
۲۱ تین آلنور.
آدریسنی آچق
یازولری اوتنله
آدریس سز مقاله لر
درج ایدلماز.
بره ملام ۱۲ تین

اورنبورغ و باشقه یرده اولان شاگردلرگه بلا تفریق یلغه ۳ صوم یارطی یلغه ۱ صوم ۵۰ تین.

فهرست
مسئله
ارض موجره...
فتوی الامام الاعظم
علم اخلاقدن
فیلیه تون.
داخلی خبرلر
خارجی خبرلر
اورنبورغ خبرلری

ایکنچی مرتبه ا کمال ایتلوتن باصلدی

«مشایعه»

الشیخ محمد مراد المکی جنابلرینک «مشایعه حزب
الرحمن ومدافعة حزب الشیطان» نام رساله سی ننگ
۳۲۱ نچی جزئلری باصلوب چقدی.
رساله موسی بیگی طرفندن میدانه قویلغان
تاریخ ادیان مسئله سی و رحمت الهیه عمومیتی نظریه
لرینه ردیه اولو املیله تاعکیف ایدلوب هرکم آشکارلق
صورته یازلغان. معلوم مسئله لر برلن اعتقادی چوالغان
واو مسئله ده حقیقت نهدن عبارت ایدکنی آنگلاوده
کوکللی ترده اولان تورکی طانیغان کشیلره بورساله فی
برنسخه اولیرنده توتو لازمدر.
بهالری هر جزئی ۱۵ شمهرة پوچته ایله ۱۷ شمهرة.

آراقی حقنده

هلاکت که قارشسی. (برنچی آدم)
مندرجاتی:
(خمر حرام بولماس بورون عربلرننگ عالی وصحابه لر پیغمبر
مزننگ ایسرکلره قیلورغه قوشقان معامله سی، خمر اچوچی ننگ عبادت
وتوبه سی، حلال دیب اچوچی گه مترتب بولغان حکم شرعی،
مساهانلر آراسنده خمر ساتو، آراقی ایلان فایدالنو، آراقی ساتوچی غه
حضرت عمر ننگ ایتکان سوزی، اچکوچیننگ قیامتده غنی عالی، حضرت
عثمان ننگ آراقی حقنده سویله گان خطبه سی، اچوچی مسلمان لر ننگ عالی
عایله و خاتونلری، ایسرک ننگ طلاق قچقرووی و آنگا تسکلیف ایدلگان
شرعی حکملر، خمر اچوچی گه صحابه لرننگ قز بیرماولری، ایسرک ننگ
کفر سوز لرینه شریعت نظری اچوچملرننگ ۱۰ تورلی بلابلن مبتلا بولولری،
مدنیته خلق آراسنده اچوچی لره قیلنغان معامله لر و آنلرننگ شاهداتی
قیله آلامولری وغیرلر...) بهاسی ۷ پوچته ایلن ۹ ۵

صحیفه
t.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

I

استرخان گوپیرناسی طالوفکی قیسمنک ۲ نچی
 ولصتنک فاراماندهی قرغز حاجی محمدشریف آخوند
 ملا عمر اوغلی طرفندن سو اللر.

۱ نچی مسئله وصیت ابدلش فرض حجنی وارثلری
 بیروب ایکنچی کشیدن بدل حج قیلدرسه درستمه؟
 یوقمه؟ بدل حج بدعت دیوچی جدیدچی فرقه لردن بار
 ۳ نچی مسئله بالالارنی ختن یعنی سنت لاندیرهسه
 ضرر یوقمه؟ سنت لاندیرهسه ده ضرری یوق دیوچیلر
 بار.

۳ نچی مسئله وفات اولغان کشیلر ایچون بطریق
 الدور فدیبه بیرو درستمه؟ یوقمه؟

۴ نچی مسئله قربان چالماينچه اورسجه اوچوچیلارغه
 قیمتن بیرو ایله موینندن واجب توشامه یوقمه؟
 ۵ نچی مسئله میت لر گه ختم قران ثوابی ایرشه می؟
 یوقمه؟

۶ نچی مسئله و جب صدقلرنی مصارفارینه تملیک
 قبض قیلدر ماینچه جیناب آلوب مسجد مدرسه کبی لرنی
 بداء قیلو ایله بیروچی نك موینندن صدقلری درست
 بولوب توشه مه؟ یوقمه؟

اداره

۱ نچی سو الونک جوابی: بدل حجنی بدعت دیمکه
 اصلا یول یوقدر. زیرا بتون کتب فقهیه ده آیرم بابلر

ایله آندن بحث ابدلشدر. (وان مات عن وصیه لا
 یسقط الحج عنه ویجب ان یحج عنه لان الوصیه بالهج
 قد صحت و اذا حج عنه یجوز عند استجماع شرائط
 الجواز) بدایع ج ۲ صحیفه ۲۲۲ یعنی وفات ایتمکان
 کشی حج قیلدر و ایله وصیت ایدوب وفات اینسه
 اول کشیدن حج ساقط بولمی. انک حج ایله وصیتی
 صحیح ایدی. ایندی آنک ایچون حج قیلونسه شرطاری
 طابلقانده اول حج درست بوله دیمکدر.

۲ نچی سو الونک جوابی: سنه سز لیکدن ضرر یوق
 دیمکدن مراد لری کونک یهر لمی دیمک بولسه توغریدر.
 سنه سز لر اوستوننده کونک یهر لمی. اگرده ترک
 سنه ده بولمی دیسه لر بو سوزلری درست تو گلدر.
 چونکه ختان صحیح روایتکه بناء سنه در. آنی عذر سز
 ترک قیلو رسول خدا نك شفاعتندن محروم بولوفه
 سبب در. موندن آرتق دخی نینداین ضرر کونک؟
 (المختار سنه وهو الصحیح کذا فی الفرائب، ابتداء
 الوقت المستحب للمختار من سبع سنین اثنتی عشرة
 سنه هو المختار کذا فی السراجیه وقال بعضهم یجوز بعد
 سبعة ایام من وقت الولادة کذا فی جواهر الفتاوی)
 هندیه ج ۵ صحیفه ۳۵۷

یعنی روایه صحیحیه گه بناء ختان سنه در. ختانک
 مستحب وقتی یدی یاشدن اون ایکی یاشکه قدر در
 بو فقها قاشنده مختار سوز در بعض بر اولر بالانوغوب
 جدی کون تورغاندنصونک ختان درست دیدیلر دیمکدر.

۳ نہی سو الذک جوابی: بطریق الدور بیرو بعض بر کشیلر ایچون درست، بعض بر اولر ایچون درست تو گل و فات بولغان کشی فقیر بولسه فالغان مالینک ثلثی، فالغان روزه، نماز، قربان، کفاره کبی و اجباتقه فدیہ بیرور گه یتارک بولماسه، یا که بیگراک فقیر بولوب هیچ مالی فالماسه ده بو کشی منم ثلث مالمدن فدیہ بیریگز دسب وصیت اینکان بولسه، مونه بیرو کشی ایچون بطریق الدور فدیہ بیرو درست بولدر اگر ده وفات بولغان کشی نیک اوزندن فالغان مالینک ثلثی، فالغان روزه، نماز، قربان، کفاره کبی و اجیلر ایچون فدیہ بیرور گه یتارک بولسه ده اول کشی بر ازغنه مال تعیین قیلوب مونه شولارنی منم صلوة و صوم و سائر کفاره و ندروم ایچون فدیہ بیرور سز دیگان بولسه، بو درست بولای یعنی بولرنی قیلغان کشی آثم و گناہلی بولدر.

(لا یجب علی الذی فعل الدور وان اوصی به المیت لانه وصیة بالتبرع والواجب علی المیت ان یوصی بما یفرء بما علیه ان لم یضیق الثلث عنه فان اوصی باقل و امر بالدور و ترک بقیة الثلث المورثة او تبرع به لغيرهم فقد آثم بترك ما وجب علیه) رد المحتار مطلب فی اسقاط الصلوة عن المیت ج ۱ صحیفه ۵۱۴ یعنی میت نیک و لیسینه فعل دورنی قیلو واجب تو گلدر میت دور ایل، وصیت اینکان بولسه ده چونکه دور ایل ایل، وصیت تبرع ایل، وصیت بولدر. میت گه واجب بولغان نرسه ایسه اوز اوستنه واجب بولغان نرسه لرنک فدیہ سیننه یتارک نرسه ایل، وصیت ایتودر اگر ثلث مال یتارک بولسه ایندی بر او ثلثی ینه توروب آز بر نرسه ایل، وصیت ایتوب ثلث مالنی وارثلر ینه فالدرسه یا که باشقه بر اولر گه تبرع اینسه اول کشی اوزینک ذمه سیننه واجب بولغان نرسه نی ترک قیلغانی ایچون آثم و گناہلی بولدر.

۴ نہی سو الذک جوابی: قربان چالو ذمه سیننه واجب بولغان کشیلر نیک قربان چالما ینچه شول قربان نیک قیمتنی گنه صدقه قیلولاری (ایک تیوشلی فقیر لر گه بو- لسه ۵۰) درست تو گلدر (ومنها انه لا یقوم غیرها مقامها فی الوقت حتی لو تصدق بعین الشاة او قیمتها فی الوقت لا یجزئہ عن الانحیة) هندیه ج ۵ صحیفه ۲۹۳ یعنی وقت ایچنده (ایسام نهرده) قربانلقنی چالوغه باشقه نرسه آنک اورننه توره آلمیدر بر او قربانغه دیگان قوبنک اوزیننی یا که شونک قیمتنی ایام نهرده صدقه قیلسه، اول قربانلقدن کیتمی، اول کشینک اوستونه واجب بولغان نرسه آنک ایل ساقط بولمی دیمکدر. اشبو عباره گه کوره قربان چالما ینچه آنک اورننه آقچه غنه صدقه قیلو چیلر نیک اوستونندن واجب ساقط بولمیدر آلا ترک واجب قیلغان کشیلر بولدر گناہکار بولدر. عندالله مسئول بولدر.

۵ نہی سو الذک جوابی: ختم قران ثوابی اهل السنة والجماعة من هبته بناءً میتلر گه ایریشه در. (وفی الحدیث من قرأ سورة الا خلاص احد عشر مرة ثم وهب اجرها للاموات اعطی من الاجر بعد الاموات) در المختار مطلب فی القرأة للمیت واهدأ ثوابها له. یعنی حدیث شریفده کیاهشدر: بر او اون بر دفعه اخلاص شریف او قوب شونک اجرنی میت لر گه بخش قیلسه اول کشی گه میتلر صانتچه ثواب بولور دیو (الافضل لمن یتصدق نفلاً ان ینوی لجمع المؤمنین والمؤمنات لانها تصل الیهم ولا تنقص من اجره شیء) اهو مذهب اهل السنة والجماعة) رد المختار ج ۱ صحیفه ۶۳۱ یعنی نازل صدقه بیرو چیلر جمع مؤمنین و مؤمناتنی نیت قیلوب بیرور گه تیوشلی در. چونکه آنک ثوابی بسار چه سیننه ایریشه آنک اجری هیچ کیهومی. بو سوز اهل السنة والجماعة من هبدر دیمکدر.

ارض موجره عشرى حقنده

I

محترم محمد صادق العثماني حضرت تاريناك جبرني اجاره گه وير گانده امام اعظم رحمة الله عليه قاشنده عشر موجر گه ما خرج من الارضك عشرى ديسب يازغان مقالهسى مناسبتيله شرشى ور قهني يازمق بولدم محترم صادق حضرت ايتنه مجله نك بو فتواسنه قارشو هيچ كيم بر شى ايتوچى بولمادى ديب خصوصى بو سنه ده يازغان فتواغه اق طاش ده امام خطيب ابو الليث حضرت باقيني بيك بخشى روايقه لار يازدى. اما مقدم ۹۰۷ نچى سنه ده يازغانغه بر نچى دخل ايتوچسى بز ايدك، ۲ نچى استرلى باش على خلفه ايدابولوف بولدى. همانده بزلار اولكى سوز مزده ثابت مز امام اعظم رحمه الله عليه قائمك عشر موجر گه اجره دن توگل بلكه ما خرج من الارض عشرى دليلمز فتح القدير نك وله انها كما تستنى بالزرعة الخ ديگان عبارتى بونى تفصيل برله ۹۰۷ نچى سنه ده ۳۰ نچى نومير ده يازغانمز مر اجعه ايدلسون حاضر شونى ايتنه مز فكان النماء له معنى ديگانده حال بوله له نك ضمير ندان اما محرر ايتكانچه تميز بولورغه بارامى نماعدان چونكه نماء مفرد بولغان مفرددان تميز بولسه اول مفرد ياتنويين برله يانون جمع يا اضافة بر لان تمام بولغان اسم مفرد بولوكر اك بو هيچ قايسى توگل بلكه معرف باللام بولغان. در جگرنى اوتنوب امام مطهر كمال الدينى.

II

محترم و معزز افنديلار مز مذكور مسئله حقنده امام اعظم عندنده خارج اك عشرى موجر گه لزومك اصلا اشتباه قيلورلق توگل چونكه عشر نك سبب وجوبى الارض النامية بحقيقة الخارج ابر كانده وهم لزوم عشر گه ملك الخارج شرط اير كانك اختلاف يوق مگر اختلاف شول خصوصيه زيد ارض عشر به سن

بكر گه اجاره گه وير سه مثلا شول ير گه اشلق چاچوب اوستور سه شول اشلقك عشرى امام اعظم عندنك موجر گه لازم و امامين عندنك مستأجر گه لازم امام مستأجر گه لزومى ظاهر خارج مستأجر گه صورة ملك بولغانى اوچون. اما موجر كالزومك ازراق اشتباه بار خارج موجر گه صورة ملك بولغانى اوچون شول اشتباهنى دفع اوچون هر كتابده امام اعظم خارجنى ملكى صورى و معنويدين اعم ايتوب صورة مالك بولماسه ده معنى مالك چونكه اجره سن آلو سببلى گويا اوزى چاچوب اوسترگان شيكالى ديب توجهه قيلوب جواب بير گانلر. هر كتابك اوشبو توجهه موجودر هيچ برى بر يسينه مخالف دگنلر اوشبو صريح عبارتارنى بورغولارغه كيتور گان عبارتار كز اصلا بورغولارغه لائق توگل چونكه آلاز مجرد سبب وجوبنده و ملك خارج شرطينده آندا هيچ كلك اختلافى يوق اما مدعا كز گه زور سند ايتوب كيتور گان فتح القدير عبارتى باشقه كتابلر نك عبارتنه اصلا مخالفتى يوق چونكه (وله انها كما تستنى بالزرعة تستنى) بالاچاره فكانت اجرة مقصودة كالثرة فكان النماء له معنى مع ملكه) اوشبو عبارتده گى نماعدن مقصود خارج اير گاننى صريحه چونكه اگر ده اجره مراد بولسه فكان النماء له معنى ديگان سوز صحيح توگل چونكه اجرة معنى مملوك توگل وايضه مع ملكه نك ضميرى مؤنث بولورغه كبره ك چونكه اجره مؤنث ايردى حال بوكه مذكور معناسى مع ملك الخارج معنى ديگان سوز بولادرده بارچه كتابلر نك عبارتنه موافق بولادر. اوشبو كتابلر جهل سندن بر كتابك عبارتن نقل قيله من. ولو اجر ارضه العشرية فعشر الخارج على الموجر عنده وعندهما على المستأجر وجه قولهما ظاهر لما ذكرنا ان العشر يجب فى الخارج والخارج ملك المستأجر فكان العشر عليه كالمستعير (ولابى حره ان الخارج للموجر معنى لان بدله وهو الاجرة له فصار كانه زرع بنفسه) بدائع الصنائع ج ۲

صحیفه ۵۶ اوشبو عبارتندی کامل دقه ایلان ملاحظه
 فیلسه ایکی امام آراسندهغی اختلاف مجرد خارج
 نك عشر ندا ایر کانددا هیچ اشتباه قیلاراق توگل عجباً
 اگرده اختلاف خارج برلن اجرة عشرنده بولسه
 حقیقی عبارة بوروشچه بولورعه كرك ولو اجرارضه
 العشرية فعشر الاجرة على الموجد عنده وعشر الخارج
 على المستاجر عندهما بو عبارتندی موهم بولغان سوز هیچ
 بر کتابده یوق وهم عشر دیگران جزء الخارج اجر تنك
 عشری جزء الخارج بولمايدير. بعض كتابتك
 من الاجرة دیگران سوزی خارج عشرن اجرة دن
 بیور دیگران سوزنی قیمت اعتباری برلن والا عشر
 الاجرة دیر ایردی افندم اوشبو صریح عبارتندی
 بور غالب اکابر علمالر برلن سوز گه کیلو مجله
 مشربنه موافق کورونمای.

وینه عشری بولغان ارضغه آشلق چاچوب چاقغان
 آشلقنك عشری هیچ کمگه لازم توگل دیب فتوا بیرو
 خصوصاً امام اعظم گه اسناد قیلو كراك باطر چیلق قیلو
 بولادر صریح کتابلردن آکا مصداق تابماغان وقتده
 عاریه حقنده تفویت حق الفقیر دیگران سوز مجرد
 معناده مالك بولمغان خارج نك عشرن موجد گه لازم
 ایتمه کینه علتدر خارج نك عشری بولماقنده اجارة
 عاریه آراسنده فرقی جوق محترم افندیلر مز اگرده
 مشافهه مکالمه مز بولسه بر جهله تامه برلنده اقناع
 حاصل بولور ایردی اهل انصافقه قلم کاعز نك اختیاری
 یوقنی نرسه یاز ساده قبول ایتمه. قاعلم.

اسیرلی باشی علی خلفه ایدابوای.

III

۴۵نچی مجلهده جواب عنوانلو مقاله مزده محترم
 داملا زاهدالله حضرت حقندهغی سوزلار مز گه محترم
 معرر افندی نك بك زیاده کیفی کیدوب ایتمه در
 بزنی اوزینه ظلم و تعدی قیلغان دیو بز نك بوسوزلار
 بزده اصل ظلم و تعدی یوقدر. چونکه ظلم و تعدی
 بولورعه قصد كرك بز ایساك اصلار گه فنالقنی قصد
 قیلدغیز یوقدر بلکه سزنی تنبیه ایتمه مقصدی ایتمه
 ایتمش سوز ایدی آلائی کرا که زایدی افندم دیگران
 سوز مزده مونی بلدر مکده در. همده بعضا مقال صاحب
 لرینه بیله قاطی و توكه سوزلر کز بار اعینی اویلاب
 قاراسا کز اوزیکزده انکار قیلماسا کز كرك مونه
 حاضر گنه ۳۶نچی مجلهده گئی تنقید الجواب عنوانو
 مقاله کزده بز نك علیه مزه ایتمکان سوز کزده شاهددر
 چونکه سز آنده ایتمه سز محترم حضرت بز از به عبار سنی
 مطالعه مطالعه نك دائر سینه ده کر مکان یا خود کر ساده
 تعصباً اوز بلدر کچه کینکان دیگران سوز کز همده
 ضمیر مستتر بولوینده آزغنه نحو اوقغان کشی ده
 شبهه ایتمارلك توگادر دیگران سوزلر کز نك قاطی
 و توكه سوز بولونده کم شبهه قیلور یوقسه بوسوز
 لرنی یازارغه نی لزومی بار ایدی ایتمه افندم
 بز م مقصد ایسه بو ایدی یعنی سزده شوشندای عاده
 وطبیعه اولدیغندن سزنی تنبیه قیلو ایدی اوتسه کی
 طرفنی سز بلور سز دخی مخفی قالماسن مقاله بك
 اوز ایوب کیناچك اولدیغندن محترم معرر افندی نك
 فقط علمی تنقید لر بئنگ ایك كركای
 اور نلرینه غنه جواب یازماقنی قصد ایتمم.
 اولاً محترم افندی بز گه کذب و افترا ایله استفتاح
 قیلوب ایتمه در محترم حضرت ایتمه زید نك بر دیستینه
 یورنی بکر اون صومغه اجاره غه آلوب اوزینك
 بغدادین ساچوب ایکی یوز پود بغدادی آلسه بکر الغان
 شول ایکی یوز پوط بغدادینك عشرنی جبرنی اجاره گه
 بیروب اون تنکه آچه الغان زید بیورر گه تبوشلی
 الخ دیو بو ایسه بز گه بك بیوک افترا در چونکه بز
 بو صورتده عشرنی موجد گه زید که واجب دیه ایتمایه ز
 بلکه موجد زید که واجب دیگران تقدیرده زید که

مزدده اصل ظلم و تعدی یوقدر. چونکه ظلم و تعدی
 بولورعه قصد كرك بز ایساك اصلار گه فنالقنی قصد
 قیلدغیز یوقدر بلکه سزنی تنبیه ایتمه مقصدی ایتمه
 ایتمش سوز ایدی آلائی کرا که زایدی افندم دیگران
 سوز مزده مونی بلدر مکده در. همده بعضا مقال صاحب
 لرینه بیله قاطی و توكه سوزلر کز بار اعینی اویلاب
 قاراسا کز اوزیکزده انکار قیلماسا کز كرك مونه
 حاضر گنه ۳۶نچی مجلهده گئی تنقید الجواب عنوانو
 مقاله کزده بز نك علیه مزه ایتمکان سوز کزده شاهددر
 چونکه سز آنده ایتمه سز محترم حضرت بز از به عبار سنی
 مطالعه مطالعه نك دائر سینه ده کر مکان یا خود کر ساده
 تعصباً اوز بلدر کچه کینکان دیگران سوز کز همده
 ضمیر مستتر بولوینده آزغنه نحو اوقغان کشی ده
 شبهه ایتمارلك توگادر دیگران سوزلر کز نك قاطی
 و توكه سوز بولونده کم شبهه قیلور یوقسه بوسوز
 لرنی یازارغه نی لزومی بار ایدی ایتمه افندم
 بز م مقصد ایسه بو ایدی یعنی سزده شوشندای عاده
 وطبیعه اولدیغندن سزنی تنبیه قیلو ایدی اوتسه کی
 طرفنی سز بلور سز دخی مخفی قالماسن مقاله بك
 اوز ایوب کیناچك اولدیغندن محترم معرر افندی نك
 فقط علمی تنقید لر بئنگ ایك كركای
 اور نلرینه غنه جواب یازماقنی قصد ایتمم.
 اولاً محترم افندی بز گه کذب و افترا ایله استفتاح
 قیلوب ایتمه در محترم حضرت ایتمه زید نك بر دیستینه
 یورنی بکر اون صومغه اجاره غه آلوب اوزینك
 بغدادین ساچوب ایکی یوز پود بغدادی آلسه بکر الغان
 شول ایکی یوز پوط بغدادینك عشرنی جبرنی اجاره گه
 بیروب اون تنکه آچه الغان زید بیورر گه تبوشلی
 الخ دیو بو ایسه بز گه بك بیوک افترا در چونکه بز
 بو صورتده عشرنی موجد گه زید که واجب دیه ایتمایه ز
 بلکه موجد زید که واجب دیگران تقدیرده زید که

وینه عشری بولغان ارضغه آشلق چاچوب چاقغان
 آشلقنك عشری هیچ کمگه لازم توگل دیب فتوا بیرو
 خصوصاً امام اعظم گه اسناد قیلو كراك باطر چیلق قیلو
 بولادر صریح کتابلردن آکا مصداق تابماغان وقتده
 عاریه حقنده تفویت حق الفقیر دیگران سوز مجرد
 معناده مالك بولمغان خارج نك عشرن موجد گه لازم
 ایتمه کینه علتدر خارج نك عشری بولماقنده اجارة
 عاریه آراسنده فرقی جوق محترم افندیلر مز اگرده
 مشافهه مکالمه مز بولسه بر جهله تامه برلنده اقناع
 حاصل بولور ایردی اهل انصافقه قلم کاعز نك اختیاری
 یوقنی نرسه یاز ساده قبول ایتمه. قاعلم.

اسیرلی باشی علی خلفه ایدابوای.

III

۴۵نچی مجلهده جواب عنوانلو مقاله مزده محترم
 داملا زاهدالله حضرت حقندهغی سوزلار مز گه محترم
 معرر افندی نك بك زیاده کیفی کیدوب ایتمه در
 بزنی اوزینه ظلم و تعدی قیلغان دیو بز نك بوسوزلار

استبداد قیلوب قینه دگل حنی آر اسینه بهین کرتوب
 مستعیل درجه سینه یتکروب ایتله در هیج بر وجهله
 ملک که کر مگان بغدادیك عشرتی بیورور گه شرع شریف
 زیدکه تکلیف ایتله دیب نیچک ایتور گه کرک دیو
 بوسوزار بز گه بک عجب طیولدر. چونکه بدایع
 ایله ابن الملک ده تصریح قیلندی لان الخارج للموچر
 معنا دیو البته لان الخارج دیگانده کی خارجنک معناسی
 بیلسگی جیردن چققان نرسه در دیگان سوز هر
 کمنک خارج لفظندن غهله گان معناسی بودر ایتدی
 اوشبو اچره گه بدل اچاره گه کم ایتور ارض عشریدن
 چققان نرسه دیب هیج کم ایتور احتمالی یوقدر بهین
 نده حانت بولماوی ایمان عرفکه مبنی اولوب اهل
 عرفنک ملک دن صورت و حقیقه ملک فی اراده قیلوار
 بدر اما شرها بدایع وابن ملک عبارهلرندن مستغاد
 بولغانغه بنام ملک ایکی توری در بری صورت و حقیقه
 ملک در خارج حقیقی نك مسنامجر گه ملک بولوی کبی.
 ایکنچسی ملک معنوی و مجازیدر خارج حقیقی نك
 ملک بولوی کبی در خارجی حقیقی معنا موچر نك
 ملکی در نك معناسی خارجنک بداینک موچر گه ملک
 بولوبدر اوشبو خارجنک بدلی موچر گه ملک بولغانلق
 اعتباری ایله کانه هو ملک له بولادر بواعتبار دن خارج
 حقیقی موچر که ملک دیب ایتله در. اوشبو خارج
 حقیقی موچر گه ملک دیب ایتلوی بونک اوزنک تصرف
 اعتباری ایله دگل بلمکه بدلنک تصرف گویه مونک
 اوزنده تصرف کبی اوله درده بوجهندن خارج حقیقی
 موچر گه معنا ملک دیب ایتله در بوسوزمز گه بدایع
 وابن ملک نك لانه اخذ بدله کانه زرع بنفسه دیگان
 سوزلری دلیلدر بوبیک ظاهر در.

خصوصا کانه زرع بنفسه دیگان سوزنی ملاحظه
 ایدلورسه اول وقت خارج حقیقی بولغان زرع نك
 موچر که معنا ملک بولوی بیک آچی اکلشور اگرده
 محترم محرر افندی اینکانجه خارجدن بدل اچاره مراد
 بولسه اول وقت لانه اخذ بدله نك معناسی بولمی چونکه
 بونک معناسی بدل اچاره نك بدلنی آلدی دیگان سوز

ضرر واضح لازم بولغانلی ایچون مسنامجر بکر گه
 واجب دیه ایتله مز چونکه بز بو خصوصه ابن العابدین
 حضرت تارینک مذهبنده مز اول ایتله اگرده موچر گه
 واجب دیب ایتکان تقدیرده ضرر واضح لازم بولور
 لقی بولسه بو تقدیرده مسنامجر گه واجب ضرر واضح
 لازم بولماسه بو تقدیرده گنه موچر گه واجب دیو
 نتکم اولگی مقاله مزده ذکر قیلوش ایدنک ثانیاً
 محترم محرر افندی ایتله آداب مناظره نقطه نظرندن
 فارغانده محترم حضرتکه اولاً بز نك مطالعه مزنی
 بمر و گه تیوشلیدر شونک صوتنده غنه اوز مطالعه سنی
 ایتار گه حقی بولدر دیو بوسوز بک زیاده درست
 سوزدو بز هم شولای ایتکانمز چونکه محترم محرر
 افندی ۴۲ نچی مجله ده اشکال گه جواب عنوانلو مقاله
 سنده اولاً امام اعظم حضرت تارینک دلیلنی فتح القدرده
 بیان قیلنغان روشجه بیان بیور دیده مونک صوتنک
 ایتدی بو دلیلده اوچ نرسه بار بو اوچ نرسه نك
 لزومی بوله بز ایتدکجه بولغانده غنه اگرده امام
 اعظم حضرت تارینک دلیلنی بوینچه موچر گه عشر خارجدن
 بولسه بو تقدیرده بو اوچ امرنک لزومی بولمی
 دیدی بز نك ده آنده اگلا ایتکان سوزمز بودر موچر
 گه خارجدن عشر نك واجب بولونده بو اوچ امرنک
 لزومی باردر دیگان سوز مزدر بوسوز مز ایسه محترم
 محرر افندی نك بو تقدیرده بو اوچ امرنک لزومی
 بولمی دیدگی سوزنی منع بولوب قالغان
 سوزلر مز سنندی بیان بولدر. ایشته اشلر بیله در
 محترم محرر افندی ایتدکجه بالغان دعوانی ذکر
 ایدوب اگلا دلیل ایدوب کیتور دیکمز یوقدر بلکه
 حاصل استدلالمز بیله بولدر دیب ایتوب امام اعظم
 حضرت تارینک دلیلنی بیان ایله برابر اوچ امرنک
 دخلی و لزومی بار یعنی بیان قیلودر دخی محترم محرر
 افندی ان الخارج للموچر معنا دیگان سوز مزنی

بولہ چونکہ بدلہ ضمیری خارجہ فایطادر خارجدن ایسہ بدل اجارہ مراد بولای ہیئہ بو تقدیرده معنا دیگان سوزنک معناسیدہ بولای چونکہ بدل اجارہ مو- جر کہ ملک بولوی صورت و حقیقہ در. معنا دگلدر ہمک معترم محرر افندی نك : ارج نك موجر کہ معنا حاصل بولوی بدل اجارہ نك آکا حاصل بولدیغندن عبارتدر دیب معنا بیروی ضربفہ آشادی دیب معنا بیروی کبی اولہدر چونکہ خارج لفظینہ بو طریقہ بدل اجارہ دیب معنا بیرو جمیع کتب لغتہ کہ خلاف معنا بیرودر ایمدی مقصودفہ کیلہ بک دخی خز انة المفتین نك عبارہ سی بدایع و ابن الملک عبارہ لری کبی فعشر الخارج علی الموجر و الخارج للمستاجر عبارہ لری ایلہ عشر نك ارض عشریدن خارجدن بولماقلغی ایلین تصریح ایلامشدر ایمدی عشرنی خارجدن دیب تصریح قیلونسہ ہمدہ آنک دلیللی لان الخارج للموجر معنادیگان سوز صراحتہ ذکر ایلسہ ہم خارج من الارض العشریہ نك معناسی ہر کم آکلاغانچہ ارض عشریدن چققان نرسہ دیگان سوز بولسہ عشر نك موجر کہ خارج حقیقی دن بولونده شبہہ فیلمایہ مجال فالمایہ چقدر. دخی معترم محرر افندی نك بدایع نك انما الشرط ملک الخارج دیگان سوزی ایلہ بحثندن بز جواب بیروب ایڈک صورتہ ملک ایلہ معنا ملک دن عام دیو شول جوابہزنی رد قیلوب معترم محرر افندی ایئہدر انما الشرط ملک الخارج دیگان سوزندہ گی ملک دن مراد ہر کم آکلی تورغان ہر بر عرب کتابلاروندہ استعمال قیلنہ تورغان ولعہ کتابلارندہ معناسی بیان ایبولگان مایعوز التصرف فیہ من المالك معناسیلہ ملک مراددر دیو. بوکا جوابہز بودر بوسز بیروگان معنا صورتا و حقیقہ ملک نك معناسی در و لیکن جائز کہ بدایع نك انما الشرط ملک الخارج دیدکی سوز نك گی ملک دن عام بولمقی بدایع نك اوز سوزندہ مستفاد

بولغان ملک صوری برلین ملک معنوی دن بدایع نك اوز سوزندن مستفاد بولغان دیدک چونکہ بدایع نك ان الخارج للموجر معنا دیگان سوزندن مستفاد بولہ خارج حقیقی نك موجر کہ معنا ملک بولوی. چونکہ خارجنی موجرنکی دیگان سوزگہ نی معنا بیروان البتہ بو مال انقی نك معناسی آنک مالکی بولغان دیگان سوزدر. عرفنکد عقل نك دہ ہم للموجر دیگانگی لام نك اقتضاسیدہ بودر خارج مستاجر نکی دیگانندہ آنک مالکی بولغان معنادہ بولدیغی کبی موندہ شول موجر نك مالکی بولغان دیگان معنادہ بولادر تیک شول قدرای فرق وار کہ اولگی صورتہ ملک نفس اوزنہ تصرف قیلوب معناسندہ بولوب ایکنچی صورتہ مونوک بدلندہ تصرف قیلوب معناسندہ بولہدر. دخیدہ معترم محرر افندی بز نك بز ازیہ عبارہ سنی مطالعہ مزنی رد قیلوب ایئہ ولایتفاوت ما اذا كان الخارج اقل او کثر دیگان جملہ داگی مانی بز ولایتفاوت کہ فاعلدر دیمش ایڈک شوکا فارشو ایئہ مانی ولایتفاوت کہ فاعل دیہ ایٹوک یارامای مالفظی فاعل توگل بلکہ ماز ائدر دیب دعوانی بک شاب بز رسہدہ دلیللی بک ضعیفی در دلیللی شول اگرده مالفظی فاعل بولسہ اول وقت اذا كان الخارج اقل او کثر جملہ سنی نیشلہ تورگہ کرک بونک جوابی اذا كان جملہ سنی ولایتفاوت کہ مفعول فیہ قیلورغہ کرک نکتکم اذا كان جملہ سنی ماز ائدر بولغان تقدیردہدہ وقت کون الخارج اقل او کثر معنا سندہ بولوب مفعول فیہ بولہدر ایڈی شونک کبی مالفظی ولایتفاوت کہ فاعل بولغان تقدیردہدہ اذا كان جملہ سنی مفعول فیہ بولادر آری تسایم اولہ بق ولا يتفاوت نك فاعلی مالفظی بولماسون بلکہ ضمیر مستتر اولسون آندہ سزگہ نہ فائدہ بار موندہ سزگہ اصلا فائدہ یوقدر چونکہ مالفظندہ یورنکان تردیدمز ضمیر مستتردہدہ یوریدر ہکدا

ولايتفاوت نك ضميرنى قايتار اسك نفس عشر گه مى ياك وجوب عشر گه مى ديب يوردر سز واجب اولغان عشر ايله خر اجفه ايتار غانسز بس سز گه بو تقدير ده ولايتفاوت ديگان سوز: ار اماى ديب بحث كيله چونكه واجب بو ايمان عشر بيع وفا صورتند. كرك بائع كه و كرك مشتريگه اولسون هر ايكي صورتده خارجنك تفاوتى ايله متفاوت بوله خارج كوب بولسه عشرده كوب بوله خارج از اولسه از اوله بس بولاي بولسه نفس عشر گه قايتارورك بار اماى بالضرور عشر نك وجوبنه قايتارورغه كرك بولا. اگرده شوشلاى ايتساك يعنى ولايتفاوت ضميرنى عشر نك وجوبنه قايتار ساق بو تقدير ده بو عبارده دن اجاره صورتنده عشر نك موجر كه خارجدن بولماز سز اغنى چقى. حالبو كه سز بو عبارده دن چقا عشر نك موجر كه خارجدن بوله از سز لغى ديگان ايدگن نتكم ۴۵ نچى رقمو مجله ده جواب عنوانو مقاله مزده بيل بيان قيلدق

اداره

بو اوج ذوات كرامتك اوچوسينه بر يولى غنه جواب بيروب اوتهمز. بو عشر مسئله سنده سوزار بك اوزادى. ايندى بو يول شونى قسقار توب اوزوب كيتار گه تيوشلى بولادر. بو حقه ايتنه تورغان سو- زمز شولغنه: بو مسئلهنى بز دن صور اديلر. بز اوزمزنك ذهنلر مز يتگان قدرلى كتب فقهيه نى مطا- لعه قيلوب آثلاغان قدر جواب يازدق. هم بيزگان جوابمزنى حق ديب بپردك والحاله هذه كينه حق اعتقادنده مز شونك ايله بر ابر بزنك جوابمز ايله عمل قيلورغه هيچ كمنى ده كوچله مايهز. بز كتب فقهيه دن نى آثلاساق شونى بيان قيلورغه بورچليمز. بز نى بو مسئله ده كتب فقهيه دن آثلاغانمز، بو كشيلىر نك آثلا- غانربنه خلاف چقدى. ايندى بز آلار نك هيچ برسنى كوچله مايهز. آلار دند، بزنى كوچله ماولرنى اوتنوب ختم كلام ايتهمز.

(۱۹ نچى صيفه گه قوشوب اولسون)

۶ نچى سوال نك چرانى: كتب فقهيه ده زكوتنى (تمليك جز مال عينه الشارح من مسلم فقير الخ) ديب تعريف قيلمشلر يعنى زكوة ديگان نرسه نصابقه تولغان مال نك الله تعالى تعيين قيلغان كيسا كنى (قر قن بر اولوشنى مسلمان فقير گه تمليك قيلمه قن دياره ديمكدر. ايندى زكوة شولاي بولماچ هيچ كشيگه تمليك قيلماي نچه مسجد صالورغه يا خود تعمير قيلو عه بيز لگان مالغه زكوة ديب بولى چونكه ايك تمليك يوق (ويشتر طانيكون الصرف تمليك لا اباحة كمامر لا يصرف الى بناء نحو مسجد ولا الى كفن ميت وقضاء دينه الخ) در المختار ج ۲ صيفه ۶۴ يعنى زكوة مالنى صرف ايتكان ده تمليك قيلوب صرف ايتو شرطر اباحة كنه قيلو يتميدر، هم زكوة مالى مسجد شيكلاى بنالر غه ده صرف قيلنهى ميت نك كفننه ده بيزلمى هم ميت نك بوز چلرنى ده زكوة مالى ايله توله نهى ديمكدر.

فتوى الامام الاعظم

عبدالله بن مبارك الهمروزي جنابلى امام اعظم (۱) حضرتلر ندى صوردى: ايت پشركانده قازانقه بر قوش دوشب هلاك اولسه نچك اولور. امام جنابلى سا كردلر نه خطابا سز نه ديز سز ديديلر شا كردلر ج- واپ ويردى: ابن عباس حضرتلر ندى روايت

(۱) مروى ديگان كيمدن آيرمه اوچون خلاف قياس مرو شهرى كشى سنه مروى ديلور. جنابلى تابعين ده عبدالله لفظى مطلق فكر ايدلسه مراد در. اول حديث اربعين تاليف ايدن ذات ايدكى مرويدر.

بویله قوش ایتلرنی و حیوان ایتلرنی هر وقت مسلمان قصاب بار یرده مسلماندنغنه آئورغه اجتهاد ایتمه لی مسلمان قصاب بولماغان یرلرده هر کم قدر الحال اوزی موافق شرع ایتدرب بوغازلاب ایچنده بولمش نجاستنی آلب تاشلاب صونگره بولقرغه آنسات بولسون اوچون قاینار صوغه طغوب آلسه ده زیان یوقدر اللهم ارزقنا الحلال الطیب .

عبدالله المعاذی

علم اخلاقدن

✧ علم ✧

علم نادانلقنك كير سیدر و بر شیئنگ عقیده حصول صورتیدر .

علم، یا علوم دینییه بولور و یا علوم عقلیه و دنیوییه بولور .

علوم دینییه: وحدانیت و اللهنگ صفتلری ایله فرشته لر، کتاب و پیغمبرلر آخرت کونیننی و بشقه شرعی امرلرنی بلسر گهن فنون، علوم عقلیه و دنیوییه: حساب، هندسه، نجوم، فلسفه، تاریخ، اصول صناعات سیاست، طب کبی علملرنی بلمکدن عبارتدر .

بعض کشیلر علوم عقلیه و دنیوییه نی بتولای تریک و علوم دینییه ایله گنه قناعته نوطرفنی التزام ایتلر بولر نك بوفکرلرینی قبول ایتله آلمهز . چونکه ایکیسی ده لازم تر نك و ترقیات ایچون خدمتچیلرلر تاریخ بیتلرنی تمکشرسهك بو حقیقتنی تاغنده آچیغراق آکلار بزکه هیچ بروقت یالغز اوزیگنه کرک دینی علملر و کرک دنیوی علملر، کیرهك بولغان ترقیاتنی بیره آلمی

اولندیغی اوزره ایتنك شورپه سی توکلب ایتنی صو ایله یووب آشالور . امام جنابلری بو جوابقه قناعت ایتمی دیدیکه: قران قایناماغان وقتده اولسه جوابنکر صحیح اما قران قایناب نورهان وقتده دوشسه شورپه سی یاراماغانی کبی ایتده یارامی تاشلارغه تیوش . عبدالله بن المبارک نه اوچون بویله دیدکده امام جنابلری بیوردیلر: قران قایناماغان وقت ده توشکان قوشنك نجسی ایتنی نك باطننه اوتکانك دن پا کلامك ممکن دگلدر . بوفتوانی ابن حجرالمکی الشافعی جنابلری الخیرات العسان فی مناقب النعمان نام عربی اثرنده ذکر ایتمشدر .

بو اثرنی ترجمه ایدوچی ۱۳۳۱ سنه ده وفات ایدن استانبول علماسندن اسماعیل حقی بن ابراهیم المناستری جنابلری مواهب الرحمن (۱) فی مناقب الامام ابی حنیفه النعمان نام ترجمه سی نك ۱۵۸ نجی صحیفه - سنده اوز طرفندن بویله دیمشدر تاوق مقاله سی ذیح اولنب ایچی پا کلانمسنن مقدم یوننی یواقمق آسان اولسون اوچون قاینار صوغه صالحه ده بویله در . یعنی هر امدر دیهدر .

امام اعظم جنابلری نك مذکور فتواسنندن تاوق اوردك قاز کبی قوشلرنی قاینار صوغه طقمق حرام اینمکی آچق بلنمکده در بنا علیه اوچ مسئله تابع - لری نصاری نك تلاسه نچک جان چغارغان حیوانلرنی حلال دینرک آشاسه ارده بویله قوش ذاتی هر یرده شیله ایچنی آلماسدن مقدم قاینار صوغه طغلدقندن شکسز حرامدر . هر بردپانت پرور مسلمان لر بویله قوش ایتلرنی آشامق دن غایتده صاقلانورغه تیوشدر .

(۱) اوشبو مواهب الرحمن استانبولده طبع ایدلمشدر هر بر حنفی المنهوب اولان ذاتلره بر دانه سنی مالک اولب مطالعه ایتمک تیوش ایدکنده شبهه اولمسه کرک حنفی اوله طروب بویله تالیفی که قادر اولماساقده شافعی طرفندن تالیفی ایدلان اثر مبارکنی مطالعه غه اجتهاد ایتمه لی هز .

دائماً بو ترقیات هر ایکسینک اجتهامی برله شوی ایله حاصل بولا .

فکر لر مزی یالغز علوم دنیوییه گه حصر ایتوب علوم دینییه دن قطع نظر ایتسه ایدک بو عالم دن بشقه بر عالم بولوب حقیقی و ابدی سعادتک آندوغنه بولد .

یغنی و آکا موفقیت و هر ایکی عالمده سعادت و سلامت یواینی و جناب حقه، اولی الامر گه اطاعت و حقوقه رعایت و بر بر مزگه حرمتنی قایدن اویره نور ایدک نیچک بلور ایدک؟

بالعکس فکر لر مزی یالغز معلومات دینییه گه حصر ایتسه ایدک بیر یوزنده یشادیمیز وقتده ترکک و مدنیت ایچون کیرهک بولغان بوقدر وساطتی دین ملت و هیئت اجتماعیه مزی دوشمانلردن صافلاو ایچون مهم و کیرهک فور اللرنی کیم حاضر لر ایدی، کیم همت ایتهر ایدی؟

معلوم بولدیکه علوم دینییه و دنیوییه هر ایکسیده سعادت و سلامت، دنیا و آخرت دولت، و ملتنی دشمنلردن صافلاو، مملکتنی اعمار توزه تو ایچون بشقه بشقه بره خدمتچیلر.

بوگا مبنی درکه علمای اسلامیه امور دنیوییه نیک یغشی باروی ایچون بتون علملرنک تحصیلنی کفایه دن سانادیلر. عام اربابینک وصفی و شرفی حقنده آیات کریمه و حدیثلرده بیک کوبدر.

مشایخ صوفیه عندنده علوم دینییه و دنیوییه دن بشقه علم وجدانی ولدنییه باردر.

علم وجدانی گه علم احوال دیبده ایتهلر. موندده عقلنک اشی یوق تصور و استدلال ایله ده ادراک قیلنه

آلمی. بونی یالغز عشق و وجد کبی حاللردن ذوقی یالغانلرغنه بللر.

علم لدنی دخی جناب حق طرفندن اولیای کرامگه احسان ایتلهدر. معلمی جناب حقدر عام لدنی نیک بر

خلاقه یخشیلیق و سلامتک یواینی آکلانوب اوز نفسنی بر طرفکه تاشلاغان یعنی هامی ایله عمل قیلما .

غان بر عالم کشیلر کوزینی بووا تورغان یاندره تورغان قندیلرگه اوخشی. فقط فضائل اخلاقیه گه یاقن بولماغان علمینک ضرری فائده سندن کوبره کدر.

بوحتلی علمنی نیچک و کملردن اویره ندیگن دیگن سو الگه فارشی امام غزالی حضر تلری - هر بلمه گن نرسه منی کشیلردن صور ادم کچکنه طور، نادان، عالم، دوست و دوشمان بولغان هر کشینک سوزینی طکلادم، اشدتم جوابنی بیردی .

علمنک کیرسی بولغان نادانلق، بلمه و دیمکدر بو نادانلق بتون رذالت و ناچار لقلرنک منشامی و بارچه قباحتنک منبعی در:

مواهب الیه نیک الی خیرلی سی، الی فائده لی سی علم بولدیغی کبی مصائب کونییه نیک ده الی شرلی سی الی ناچار ی ده آحمق و نادانلقدرد.

نادانلق صوقر لغی، کوز صوقر لغندن جنک دیب ظن ایتوله سون بر صوقر کشی یغلوب پهر اقعده بو یا .

لسه بیک تیزلک ایله طورور و پا کلانور. لکن نادانلق صوقر لغی ایله ناچارلق پهر اغینه یغلغان

کشی بیک تیز گنه تور المای و آزغنه صو ایله پا کلانه آلماس.

افندمز علیه السلام - اوزندن ضرر ارغنه تل تید - رگن و موزینک مضرتنی اویلامیچه سویله گن،

فاضل عالم لردن ناچقان - کشیلرنی نادانلق ایله توصیف ایتهدر.

نادان، هر نرسه نك طشنى غنه كورور كور گهن
قدر گنه بلوب بتونلهى بلوینى دعوا ایتەر و خطاسینى
سویله گهنلر گه نادانلق اسناد ایتەر.

نادانك تدبیر و اویلری ككوب وقتده جانسز
ونفس الامر گه مخالف بو اوب کیلكنندن بولرغه جانلى
جنازه، ترى میت كبی اسملر بیرلشدر عقللى و عالم
دشمنلر نك صوغوی نادان و احمق دوستلر نك شفقتلى
آنا كبی سو یونندن یخشیراق فائده لیر اقدر دنیا اشار
ندن نادانلق هنر بولا آلسه ده دین اعتقاد اشلارنده
عذر دن صانالمیدر.

شاكر صديقى .

تَشْكُر

تشکر

بزوم زلاتاوست اویازی توبانگی اوتاش قریه سنك
معتزم حکیم جان امینوف حضرتلری هیچ توقتاوسوز
آرماى طالهی اطرافمزغه اصول قدیم ایلان دین
مبین مزنی طار اتوب کیاوینه اوطن سنه لار بولدی ایندی.
شول مدت اچنده بایتقهنه امام ومؤذن لارده بیتشتردی
شول جهل دن حکیم جان حضرت نك اوز مدرسه سنده
اوقوب چقغان موسی کلیم نامنده بر طالبنی حکیم جان
حضرت بیک اجتهاد ایتوب اوزینه ایداش ملا ایتدرردی
وحاضرگی کونده موسی الیه. معتزم حضرتکمه معین
اولارق درس ایتمکده دور. مدرسه لارده بیک منتظم
بولوب شوشی کونده یوز ایلالی لاب طالب لار علم
تعصیل قیلماقده دور. طالب لار نك هر فن دان درس لاری
واردر.
اولا شرابط الایمان و هفتیک شریف هم ثبات العاجزین

کبی و حدیث تفسیر فقه صرف نحو کبی سانی صالحین.
لر نك معتبر کتاب لاری مکمل صورتده چن اصول
قدیمه اوقتلماقده دور. طالب لار نك کوبسی بیک اجتهاد
لیلر حسن خلق لیلر و اعتقاد لاری بیک توزک نمازنی
برده قویمایلر. وبالجمله شرع شریفده مقیدلر در. الله
تعالی حضرتلری حکیم جان حضرت برلن موسی
کلیم ملانك امثاللرنی زیاده قیلسون چونکه موسی الیه
حضرت نك مدرسه سنده اوقوب چقغان طالب لار حسن
خالقه نماز اوقوده بوتان غیرى مدرسه لار دان اوقوب
چقغان شاگردلار دن خصوصی آرتوق بوللار.

اصلی تیکشروب قاراغانده ایسکی اصولمز نك
نهره سی بیک آچق کورنوب طوره. ای دین قرداشلرم
بالارنگز اللهغه قلیل و رسول اللهغه اطاعت اوزگزگه
خدمت و استاذینه حرمت ككور ساتسون و ایندگو
مسلمکده یورسون دیساکز ایسکی اصول برلن
اوقتیگز هم شوشوندای حضرتلرنی ازلاب ایتوب
بیرگز. ایندی موندن صوئده الله تعالی حضرتلری
حکیم جان حضرت نك عمرینه برکات بروب جانینه و تنینه
صحت لک و یورسون شول مسالمکده دین مبین مزنی
رماى طالهی اطرافمزغه طار اتوب طار اتوب ایسی
دیپ بز عاجزلارده دعا قیلوب طوره مز و موندک
شیکللی حضرتلر گه چوق تحسین لار قیلامز فقط مک لار
و میلیونلر چه تشکر لار فاتحه لار قیلساقده آزدور الله
تعالی حضرتلری آخر دمده حسن خاتمه قیلوب جنه
الاعلی ده دیدار شریفی له مشرف قیلغای ایسی.

ایندی بو حضرت نك بو همت لارینه چن کونگله دان
منك مرتبه تشکر اوقی موندیو ختم کلام قیلدوم.

محمد هادی شاكر فضل اللین

فیلیه تون

(هنر مکتبندە)

فتح الرحمن آغای ایسکی گنه کشی دین دیانتنی سوپوچان، لکن ساده، تیلایه فی سوپولاسون لر همه سیننه اوشانه تورغان عادتق بار، بر کون آکا یاقن بر قرداشی کیلدیده آنک بردن بر قزینک هنر مکتبندە بیر لوون توصیه ایتدی. وقزینک اویده تیک تورغانندن مودنی کیوم لر تگار گه اویر انگانینک آرتقلغن وقارا کونده بو کسبک برر نرسه گه یارار لغن بلدردی. بیچاره فتح الرحمن آغای قرداشی سوزینه اعتبار ایتدی. بر قدر ایلق ایلان قزین هنر مکتبندە هنر اویر انور گه دیب بیردی.

اول اوزی تونی کونی سودا آرتندن یوروگانگا قزینک نی اشلانن نیندی معاملده بولغانن هیچ بلمی و آنک حقندە فکرده یوروتمی ایدی.

بر کون اورص پر اژدنیگنده احمد شاه برلن چایگه کروپ شول حقه مسئله قوزغاندی لر. احمد شا آنک بو اشی نك خطا ایدکن سویلی، سینک ککک صوفی آدم لر اوچون بو اش برده مناسب توگل، آنک ایر اطده بولا آنک اش کوروچی قزل اوزلرده کوب بولا. قزین قولکدن اچقندر رسن، دی.

فتح الرحمن بو کشی گه توتنده آچولانده، ایندی اوزمز هنردن محروم قالدق قزلرمزنی ده مهروم ایتسه منی؟ یوق آنده آندی اشلر بولماس. خاتون قز آراسنده ایر اط قایدن کیلسون؟ یوق سویلامده اوشانیمده، دیر. احمد شاه نك اچووین کیتردی. احمد شاه آلی ایسه سین طکلامین مسئله مناسبتیله بر سویز یغنه خیر سویلیم، اندن سوکده اوشانمساک سینک نادان ایکا. نلگنکا مین عیبلی بولمام دیوب بر خبر سویلامچی بولدی.

فتح الرحمن: تیره یاغینه قارانب: حوش حوش سویلاب قارا نیندی خبر اول.

احمد شاه: بر کون آنده تعلقی، بولغان ظاهره خانم نك اسم کونی بولمان. شونده آنک اسم کونن تبریک ایدر اوچون بایتاق قزلر اوزینه مناسبتی بار قزل اوزلرده بولغاننر.

آنده تگی طالچوقچی نعیم نك ده قزی بارغان، نعیمده سینک کبی ایر اط بولماو شرطیله قزین ظاهره نك اسم کونینه اشترک ایدر گه یبار گان. شوندن صوگ آنک خاتونی قزین قارار اوچون مجاس گه کر گان. اول کر گچک ایشکدن فاطرما یاقادن صاقالون قروب بتینه پودرا یاقغان بر قزل اوز، قولینه بو کیت توتوب کر گانده، ظاهره خانم گه تبریک ایتوب بیروب، کوز - لرین اوطدای اویناتب قزار برلن کور شه باشلاغان. نعیم خاتونی توتقانده قزین آرتقه اوتدروب کور شر گه بیر مکان. شوندن اسقاندال چغوب نعیم خاتونی قزین آلوب چغوب کیتسکان، نعیم نك اوینه اوز افده تورمی سینک قزکده یغلاب کروپ: مینی خراب ایتنه یاز دیلر دیب اویگزه، قایتاروین قلاگان. نعیم آجولانب خواجه قارط برلن بر کشی آلوب ظاهره گه تنبیه یاسار اوچون بارغان لر. بارسه لر نی کوز برلن کور مسن. اسلام قزی، بر قزل اوز بران بیوب یاطا، باشقه قزلر طاغن ایدمشلر طابوب بر معاملده تورهلر ایکان

بولار آلوب بارغان کشی بو منظره نی کوروب غیرت اوره، اسم کوننده، طوی یاصا اوچیغده پیوچی - لر گده هجوم ایتوب آرتی ایلان قورق ایشک گه باروچی قزل اوزنی تنبیه غرضیله کو کر کگه تورته. پیوچی باروب دوهر شاطر ایشک توبینه تگهریک آیاق کیو - ملریز، بورکن قالدرب یلان باش اورامغه چغوب قاچا. شوندن بوغبار، خدانک رحمتی توشکری، ایکنچی

بر معلمی ده شول صی برلن اوزاتا. اوچنچی سی
بختی بار ایکان یودروق نعمتی اشاماینچه غنه کیو-
ملرین قالدرب اورامه هابا، قاراول قچقرا باشلی،
ایده شاری اوزین توته. شولای ایتوب اورامه برر
ساعت کسب هوا فیلوب سو گنه سو گنه یوریلر. ظاهره بو
حاللر گه ایسدن طایوب بر قدر قورقنچلی توشلر
کور گاندن صوگ، اورامده غی دوستلرینک حاللرین
ملاحظه ایدوب، ایشکدن چغاروب همه ایدرارین
بیره. تاتارلرینک ترقی اینه آلماسانلرینه و بوندن
بولای بونک کبی حضور اشلرینک اشلانویینه مساعده
یوقلغینه زار لایب یغلاب آیرلشه لر.

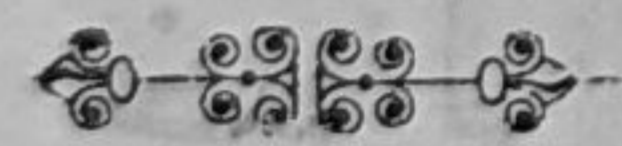
منه بو اش قطعیا بو اوب اوتکان اش. منه ترقی!
منه هنر! اویات سیگنا هنر دیب فزگنی آنک بیاروب
شول گونلرینی کور ساتور گه!

فتح الرحمن - استغفر الله استغفر الله آلام فزمنی
آلام توتیمیم.

احمد شاه: الماسا گده آلورسون حاضر ایندی
آنی اول اوبدن یورط ایاسی سور اچک دیار.

فتح الرحمن: آخ! اول کافرلرینی مین بولسام اورام
بوینده جگور تب جگور تب کیمسه ایدمه حضر تکه ده
آلوب بارر ایدم.

زاری

قزان شهرنده ضلالت

او قوچی ار شول تعبیر منی توبنده کور له چک سطر لر
شرفنه عفو ایتسن لر.

قزان کبی علماسی، ایشان و تقواسی، محور
وادیلری، عقلی باش بایلری اولغان بر شهر گه،
ضلالت نسبت بیرو انصافی سزاق اولسه ده، انصافی
پردهلری چرطالغان آنلر قارشنده انصافی صافلی

آلماویمه اهل مین عیبلی طانله ام.

تیک شونی بلور گه تیوش: موضوع مسئل گه یوقا-
ریدن توروب ائک صوگنی موداده اعتبار ایدلگان
ترقی نظریله گنه قارارغه یارامی.

دین راقه سینی موین غه کیوب، دیانت نورینی
قواغه توتهرق احتیاط کوزلگیله قارارغه تیوش.
منه مین بر نیچه مسئل یازام شوگا تعریف ایندکم
نظرله باقوب محاکمه ایدگیز.

مینم کوز آلدمه باطافتران مسلمانلری شرفینه چغارله

تورغان روسیه سوداسی، «آک» نئک ۳۲ نچی نومری
۱۵ نچی دیکابردده جغغان «سیوم بیکه». شول فزته

لرینی اوفوب بتون یوز و فیز انومیله لرینه جدیت کیلوب،
ملیت حسیه اغزلری یابلغان. تشاری فصلغان قزان
خلقینک کوکلن شادلاندر ا تورغان «بالط یولط»

ده بار. شونک اولگی سنده آپتاق چاپانلی پیغمبر
تاجی کیوب زنت لنگان اماملر، آلا یاننده قزان نئک

ا ک صوفی بایلری و معتبر سودا گیرلری، شولار
قارشوسینه او طرغان شرعا اختلاطی حلال بولمغان

خاتونلر و آلا نئک جیلکه لرینه سویالب پاتریت غه
توشکان ضیانی لر هم بار. شونده رسمگه توشکان
مورثیق لر بلماسه ده، علما قیافتنده - مقتدابه صفتنده

اولغان اماملری، صورت آلدرونک درست تو گل لگن

جز ما بله تورغانلر در. شونی بله توروب قارشولرینه
خاتونلر تزوب نیگه توشکان لر؟ الله اوزی، وسنتن

احیا قیلوغه (علماء امتی کانیبیا بنی اسرایل) دیب
سویلاب علمانی قالدوغان پیغمبری بله تورغاندر.

بونک جزا و عتابی ده البته آنلره مفوض در.

آنوسنده مینم اشم یوق. فقط شو قدر سی نه تأسف
ایده مکه، آنلر سنه سیئه گه سببچی و آنکله امت اسلا -

میهنی درست بولمغان بر اشکه سوق ایتوچی بولا
لر. و بونک آرقه سنده اوزلری گنه تو گل بتون امتنی

عند الله زور بر مسئوليت گه قالدر الر. بوسايه ده جهلا
 از اچق، يولدن تاي اچقدر. منه تور ه سز گه "آل" بواك
 بجله سیده بايتافدن بيركي مصور اوله رقي چغار لا انده ده
 تورلي رسمار هر وقت تولى بولا، انك اوستينه
 نكته تنداين قباحت رسمار آستينه، پيغمبر لر اسمي
 يازلوب انك رسمي ديب كور سانله كبله ايدى، بونسي
 آبرو بر عصيان، نه بر تومرونده بزم تاتار لر غده
 تزان خالقينه ده يارم پار هلك فايده سي اولمغان بر
 حكايه درج ايدلگان. اول حكايه ده برونك تگري
 (الله) قارشينه كر گاني و انده كروب، تگري قارشينه
 كولمك لر بين كوتاروب همه بيرين اچوب كورستگاني
 تصوير ايدل.

بونسيه ني ايتيه سي ايندى؟ كوروبده اونده شمي
 فالغان اوچون جناب حق بر مسلمانني غنه تو گل بتون
 مسلمان لرني مسئول تونه چقي، بوكي كفر جهل لرني
 كور گانندوق معلوم در. بو قدر پچرافلق بو قدر
 مساهلهك باریده چالمه سن كيوب كو گرهك كير هرك
 حلال بولمغان رسمني بايدروچي علمانك يولدن
 چفوندن ضلالت ده بولوندن كبلگان كم انكار
 ايندر. هيچ!

منه سز گه اوچنچسي "سبوم بيكه"، انده اوزينك
 خصوصي البه سن پاكلار غده اقتداري اولمغان عاجزه
 بر خاتون، توتقاندو حجابنك كير هك تو گل ايدگن
 و حجاب بنكاج ناتار لر آراسنده ترقى غه آياق باصلاغا
 تن و حسابسز فايده لر اينلگان سويلاگان و واجب
 تعالىنك حجاب حقنده ايندرگان حكمت و فلسفه لر بين
 بتونلاي الفا ايتگان، بوني اوچون بولاي؟

البتة مذكور عقللي باشارنك اول سوز لر گه فارشي
 نوره آلورلق حقيقي معرفت لري يوقاغندن شولاي
 اولغان. معرفتي اولسه ده اشكه يار امقانلقندن كبلگان،
 بونلرعه راضي اولووني كم ضلالت ديماس؟ البته

ضلالت. بوني تقوالتي ديب هيچ بر وجهيل ايتوب بولاي
 منه توره سز گه دور تيجي سي انده غي چيپوخه انك غي
 كفريات انده غي بالغان قباحت لر قيامت بين مني و حق
 تعالى علميل گنه اولچانب بلنمگاننده هيچ حسابنه چغارلق
 تو گل، انه شول خبيثده قز انديلار شرفينه انلرنك
 كوكلن جواتو اوچون... فا... لك خدمتن ايتيه
 تورغان بر نرسه بولوب چيغه در. بوني ده مي ضلالت
 ديماس سز؟ البته ضلالت. بتون اسرار و فلسفياتيبل بو
 اشلرنك باطن ايدكن اثبات ايدر گه اقتداري بار علمنا
 و مسلمان لر بو كاتحسين ايدلر مي؟ يا خود امر معروف
 نه منكر در حدود شرعيه ني رعايه ايدودن وار
 كيچوب اوزار ينك وار شريعت نعمينه كفران ايدلر مي؟
 ايكيهك تا سفي ايدلمه سلك تو گل در

شول نرسه لر اوچونده مين قز ان شهرنك ضلالت
 ديب سوز باشلادم. شيهدي اول بيچاره لر غه الله دن
 توفيق تلاب ختم كلام ايدم.

(افبالباطل يؤمنون و بنعمت الله يكفرون)
 و اما ولساء: نيه نفا باه الخ: نيه با ارحمة
 و اما ولساء: نيه نفا باه الخ: نيه با ارحمة

تورلي خبر لر

قاضى مالكه هنديهت نانه

قاضىق مسئله سنده صوگفته بولسه ده خلق مطبو-
 عات ده قلم يوروتب آلدي.
 قاضى بولاچق كشي نك نه در جهده معلومانكه مالك
 بولروي و اول معلومات نك ديانت گه باغلو بولماق نك
 نبوش ايدكي حقنده بايتاقى خلق نك بر له شكاني، وايشكي
 قلاچين ده ده او قدر زنت لر بولمغان بلنت قالدى.
 مسئله اهل اسلام فلاغينه نوشوب ذهن اريته انقلاب

اور ناشورغه اولگر ماسدن مفتی حضرت اوز طر فندن
 بلاغو وشچینسکی امامی آخوند صالحجان اور مانفنی
 بیادگوله گائی مطبوعانده کورلدی.
 اورون بو شاماسدن مقدم قچقرو و مزده و قاضی اولاچق
 کشی ننگ نیندی مرتبه ده بولووی حقنک آلدن سو بیل ب
 ذلک از تل ب اصابت ایتدک می یوقمی، آنسی حاضر گه
 معلوم تو گل. شولا بده بو مسئله حقنک کوشلده آرغنه
 بولسه ده کینک بر اورون قالغان کبک کورته. زیره
 عامه گه معلوم اولان و عامه میزان بر نین اولچانگان
 بر کیشی بولن؛ خلقغه هیچ بر نجهتدن طلافش تو گل،
 خصوصی بر فارس ایلین بولانغان کشی، بر مرتبه ده
 بولا آلمی.

بو تار فرضی اولار ق بر مثال کینتر ساک؛ مثلا
 اوقانک صابر حضرت حسنی ننگ عامه فار شونده تی
 درجه ده اولغانی انداغی استعداد و فاضلیتغه صلاحیت
 بار اغی و ضرور قدر معلوماتلرنی آر تغیله حائز اولووی هیچ
 کمگه خفی تو گل. شونک مقابله صالحجان اخوندنی
 قویساق آنک درجه نظر به سی خاق فار شونک بتونلای
 باشقه اولاچق دخی معلوم.

و بو ایکی ذات ننگ عامه نظر نده نیچک او اچانه چکی
 و عامه قایوسینه نظر اعتبار صلاحی ده شولا بوق آرغنه
 حس بر ان بلنه. هر نصل اش تنقید و تقریر مرتبه
 سندن اوزغان. حاضر بر اهل اسلام او چون بر نرسه
 قالغانکه اولده: قاضی بولغان کشی او چون قولر کوتا
 روب دعانک الک مستجاب و قتلر نده آگه ایت تلاب دعا
 ایتودر، شبهدی ایته چک فایدنی طوغاچاق اشنی بز
 شوندن کوتار گه تبوش.

اوفاد کوبدن سو بیله نین کیلامکده اولغان ملا لر
 قورصی مسئله سینده رخصت آلدی بو قورص افکار ده
 مختلف بر هیئت طرفندی اداره ایدل چکدر.

قورصده ملالار ننگ کیره کلاری بلدر له چک در بو حقنک
 غزته لر گه یازوب اوتدی لر، بر آیلق در سار ده اهیبتلی
 نرسه لر بار می یوقمیدر مین آنسون تیکشرمینم. اما
 اوفاده معلولر (معلمه لر) ملا لویه قورصی عهوما بر
 وقتده اولغانغه شول مسئله ده نلل نینداین او کغایستری
 لقلر چقماسه یارار ایتدی دیب قور قیله فقط شو فی غنه
 ایتوب اوتدی سی کیلمه ملا بولور غه اوقی تورغان
 شاگردلر ملا بولغاچ نللنی قدر راسخودلر توتته توتته
 قورصقه بارام متر بقه یازار غه اویر انام دیز یورو.
 گانچه اوقیغان مدرسه لر ننگ درس الغان استاذلر نندن
 متر بقه یازوتتیب لرین بلوب قورسه ار آلداغی کونلر ننگ
 برر تینله ب جیغان آقچلری اوزلرینه یارار ایدی.

اوقا مخبرگز. ع
مدافعه حقنکه
 صادق حضرت ننگ مسیانیر میر اپولسکی ننگ «اسلام غه
 فارشی» نامر ساله سینده مدافعه اسملی رده یازغانی و آگرا
 قزان ننگ موقت سینزور کامیتتی طرفندن آریست
 سالنغانی و بنا علیه رساله ننگ جینالوب النغانی حقنکه
 بر مرتبه یازوب اوتکان ایدک.

شول حقنکه اوونبورسکی ژیزون غزته سنک توکلت
 بنده گی خبرنی اوقدق ما سنکین قیا صفاده کا
 آریست تصدیق ایدلور سینده مینو ما اینه
 قزان ننگ مطبوعات حقنکه اولان موقت سینزور
 کامیتتی تاتارچه مدافعه اسمنک اولان بر شورنی قاراب
 چقچاق آنده هجوم اعلاملری تابدی.
 بو رساله گه باشلاب قاراغانده، اوفلاونی ۷۳ هم
 ۷۴ استاتیبلر برلن، آریست صالحور غه فرار بیر لگان
 محررین کورساتلگان اوغلاونی استاتیبلر برلن
 صودغه و مسئولیت گه تار تلاچقی حقنک اش کورلگان ایدی
 اور نبورغ ننگ آقروونی صودی سالنغان آریستنی
 تصدیق ایتکان.

خارجی خبرلر

لوندن

انگلیز نك هوا فلو طی (اوسته نده) شورینه هجوم قیلوب بر آیر اپلانندن ۲۴ یومبا طاشلاغان. انگلیزلر غرب صوغش میداننده «قونشی» دیگان اورندن چبگگان لر. بونده نیمسلر نق طوب آتقانلقدن توررغه ممکن بولماغان. انگلیز طوپلری ار منتیره شهرندن توبه ن مهم کوپرنی آتوب بهر گان لر لابس شهری قرینده نیمس پوزیتسیه لرین انگلیز آلدی لر دیب یازلغان خبرلر اصلسز بولوب چققان.

ویصلادن صول یاقده نیمسلر بزورا مراؤقه نهرلری خطنده تکرار واق تجاوزلر یاصاغان لر. بعض اورنلرده آنلر بزم عسکرلر نك خطرینه یاقن کیلو اوچون چوقرلرده قازیغان بولغان لر، حاصل نیمسلر نك تجاوزلری نی قدر متانتلی و محکم بولسه ده بز نك عسکرلر طرفندن دفع قیئته آنلر نك تونگی هجوملریده بز نك عسکرلر طرفندن یاقتر تلغان پرو- ژیقترلر آرقه لی کشفی ایدله شول سببلی آنلر تلاسه قای وقتده هجوم ایتمسون عسکرلر مز قارشى آلا و مدافعه ایته چبگندر ه لر.

غنوار اوچنده غومیس اولی یاننده نیمسلر بک نق طوب اطوب دفعه لر چه سونگو هجوملرندن صو نك بز نك بر آقوپنی الغان بولغانلر. اولده غنوار دورتلرنده بزم عسکر طرفندن شتورمه ایلان قایتارلوب النعان اقوپلر اچنده گی همه نیمسلر اوتارلوب بترلگان

پیلنسه ونیدا یاقه لری بوبنده نیمسلر کو بر نك وقت صحرا طوپلرندن و بعضا زور طوپلردی انو ایلان قناملانلر.

تجاوز ایتمیلر. باری غنوار ایکسند زاقروژاوا یاننده تجاوز یاصغان بولغانلر اولده دفع قیلنغان.

صربیه غه قارشى

صربیه غه قارشى یبار لسیگان گیر مانیه عسکرینك حسابی ایبللی مك گه طولاً آ نئا هجوم ایته چك بتون عسکر دورت بوز مك كشیلك ایکانه و.

تبریز

تور کلر تبریز نك بای لرینه بوز طومان یار ایلرینه بش طومان نالوع صالغان لر، (هر طومان ایکی بوز صوم جماسنده) ر. ص.

استانبول

تور کیه حکومتی استانبول ده خلقغه مراجعت ایتوب قلاى کراسین طارتمالرین عسکر فایده سینه اعانه ایلولرین اوتتکان.

خلقغه او یلر نده هر وقت زاپاص صولر توتارغه امر ایتمش. دشمان شهرنی اوطقه توته قالسه یا خود باشقه چه پرو یانغین بولسه شول صولر یاردمیل سوندرو ممکن بولسون دیگان. ر. ص.

اورنبورغ خبری

مولود بیرامی

مولود بیرامی بولو مناسبتیل اوتکان یلک اورنبورغ نك بعض بر چاستنی مکتبلر نده پیغمبر مز (صلعم) حضر- تلرینك توغان کونن ده ادبیات کیچه لری یاصاب جرلر جرلاب اوتکار گالوچی لر بولدی.

بوسنده شوندى حاضر لك خبر لری ایشدله. مسلمان آغای انیلر پیغمبر مز شانینه موافق بولماغان آندای حرکت لردن بالارینده اوزارینك صاقلارغه تیوش.

ناشری محمدولی بن عبدالغنی عسینف .

Издатель Мухамедвалій Хусайновъ

محرری فیض خان داودف .

Отвѣтственный Редакторъ Ф. Даутовъ.

Тщ. журнала „Динъ ва Магшетъ“ Оренбургъ